

Sygn. akt I C 2133/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 lutego 2024 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie, I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: SSO Ewa Ligoń-Krawczyk

Protokolant: sekretarz sądowy Ewa Kocielnik

po rozpoznaniu w dniu 12 stycznia 2024 r. w Warszawie

na rozprawie sprawy z powództwa W. C., R. C.

przeciwko (...)S.A. z siedzibą w W.

o zapłatę ewentualnie o ustalenie i zapłatę ewentualnie o zapłatę ewentualnie o ustalenie i zapłatę

I. oddala powództwo,

II. ustala, że powodowie przegrali proces w 100% i pozostawia rozliczenie kosztów postępowania referendarzowi sądowemu po uprawomocnieniu się niniejszego wyroku.

Sygn. akt **I C 2133/20**

UZASADNIENIE

W dniu 2 września 2020 r. W. C. i R. C., zastępowani przez profesjonalnego pełnomocnika, skierowali przeciwko (...)Spółce Akcyjnej z siedzibą w W. pozew o:

1. a) zasądzenie od strony pozwanej na rzecz powodów kwoty 27.457,29 zł oraz 21.165,55 CHF (suma dokonanych przez powodów na rzecz strony pozwanej wpłat na dzień 11 maja 2020 r.), płatnej w ten sposób, że zapłata do rąk jednego z powodów zwalnia stronę pozwaną od zapłaty na rzecz drugiego – wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia udzielenia przez pozwaną bank odpowiedzi na wezwanie przedsądowe – 21 sierpnia 2020 r. do dnia zapłaty,

ewentualnie

b) stwierdzenie, że umowa o kredyt hipoteczny nr (...)z dnia 5 czerwca 2008 r. jest nieważna w całości względnie nie istnieje od samego początku oraz o zasądzenie tytułem wzajemnego zwrotu świadczeń od strony pozwanej na rzecz powodów kwoty 27.457,29 zł oraz 21.165,55 CHF (suma dokonanych przez powodów na rzecz strony pozwanej wpłat na dzień 11 maja 2020 r.) – płatnych w ten sposób, że zapłata do rąk jednego z powodów zwalnia stronę pozwaną od zapłaty na rzecz drugiego – wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie, liczonymi od dnia udzielenia przez pozwaną bank odpowiedzi na wezwanie przedsądowe – 21 sierpnia 2020 r. do dnia zapłaty,

ewentualnie

2. zasądzenie od strony pozwanej na rzecz powodów kwoty 44.216,08 zł (suma dokonanych przez powodów na rzecz strony pozwanej wpłat na dzień 11 maja 2020 r.) z tytułu nadpłaty rat kredytu, powstałej w związku z wykonaniem umowy o kredyt hipoteczny nr (...) z dnia 5 czerwca 2008 r., płatnej w ten sposób, że zapłata do rąk jednego z powodów

zwalnia stronę pozwaną od zapłaty na rzecz drugiego – wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie, liczonymi od dnia udzielenia przez pozwanego bank odpowiedzi na wezwanie przedsądowe – 21 sierpnia 2020 r. do dnia zapłaty, ewentualnie

3. unieważnienie umowy kredytu nr (...) z dnia 5 czerwca 2008 r. w oparciu o przepis art. 58 § 2 k.c. w zw. z art. 3 w zw. z art. 4-7 i art. 12 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 23 sierpnia 2007 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym oraz o zasądzenie od strony pozwanej na rzecz powodów kwot 27.457,29 zł oraz 21.165,55 CHF (suma wpłaconych na rzecz strony pozwanej kwot tytułem rat kredytu na dzień 11 maja 2020 r.) - płatnych w ten sposób, że zapłata do rąk jednego z powodów zwalnia stronę pozwaną od zapłaty na rzecz drugiego – wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie, liczonymi od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty.

Nadto powodowie wnieśli o zasądzenie od pozwanego na rzecz powodów kosztów postępowania w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm prawem przepisanych w ten sposób, że zapłata do rąk jednego z powodów zwalnia bank z obowiązku zapłaty do rąk drugiego powoda oraz opłaty skarbowej w kwocie 34 zł (pozew, k. 3-41).

W odpowiedzi na pozew (...)S.A. z siedzibą w W. wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego zwrotu kosztów postępowania, w tym zwrotu kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych (odpowiedź na pozew, k. 156-257).

Pismem procesowym z dnia 4 sierpnia 2022 r. powodowie dokonali modyfikacji roszczeń pozwu wnosząc o:

1. a) stwierdzenie, że umowa o kredyt hipoteczny nr (...) z dnia 5 czerwca 2008 r. jest nieważna w całości, względnie nie istnieje od samego początku oraz o zasądzenie tytułem wzajemnego zwrotu świadczeń od strony pozwanej na rzecz powodów kwoty 27.457,29 zł oraz 21.165,55 CHF (wg stanu spłaty na dzień 11 maja 2020 r.) płatnych w ten sposób, że zapłata tych kwot przez pozwanego na rzecz jednego z powodów zwalnia pozwanego od zapłaty na rzecz drugiego wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie, liczonymi od dnia udzielenia przez pozwanego bank odpowiedzi na wezwanie przedsądowe – 21 sierpnia 2020 r. do dnia zapłaty,

ewentualnie o:

b) zasądzenie od strony pozwanej na rzecz powodów kwoty 27.457,29 zł oraz 21.165,55 CHF (suma dokonanych przez powodów na rzecz strony pozwanej wpłat na dzień 11 maja 2020 r.), płatnej w ten sposób, że zapłata tych kwot przez pozwanego na rzecz jednego z powodów zwalnia pozwanego od zapłaty na rzecz drugiego wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie, liczonymi od dnia udzielenia przez pozwanego bank odpowiedzi na wezwanie przedsądowe – 21 sierpnia 2020 r. do dnia zapłaty,

ewentualnie o:

2. zasądzenie od strony pozwanej na rzecz powodów kwoty 44.216,08 zł (suma dokonanych przez powodów na rzecz strony pozwanej wpłat na dzień 11 maja 2020 r.) z tytułu nadpłaty rat kredytu, powstałej w związku z wykonaniem umowy o kredyt hipoteczny nr (...) z dnia 5 czerwca 2008 r. w odniesieniu do rat uiszczonych do tej daty – płatnej w ten sposób, że zapłata tej kwoty przez pozwanego na rzecz jednego z powodów zwalnia pozwanego od zapłaty na rzecz drugiego wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie, liczonymi od dnia udzielenia przez pozwanego bank odpowiedzi na wezwanie przedsądowe – 21 sierpnia 2020 r. do dnia zapłaty;

Ewentualnie o:

3. unieważnienie umowy kredytu nr (...) z dnia 5 czerwca 2008 r. w oparciu o przepis art. 58 § 2 k.c. w zw. z art. 3 w zw. z art. 4-7 i art. 12 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 23 sierpnia 2007 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym oraz o zasądzenie od strony pozwanej na rzecz powodów kwot 27.457,29 zł oraz 21.165,55 CHF płatnej w ten sposób, że zapłata tych kwot przez pozwanego na rzecz jednego z powodów zwalnia pozwanego od zapłaty na rzecz drugiego wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie, liczonymi od dnia uprawomocnienia się wyroku (wg stanu

spląty na dzień 11 maja 2020 r.) (pismo procesowe powodów z 4 sierpnia 2022 r. zawierające modyfikację powództwa, k. 435-447).

W odpowiedzi pozwany podtrzymał w całości stanowisko Banku w niniejszej sprawie, w szczególności twierdzenia, zarzuty i wnioski dowodowe, wnosząc o oddalenie powództwa w całości (pismo procesowe pozwanego z 7 października 2022 r., k. 524-539).

Do czasu zamknięcia rozprawy stanowiska stron nie uległy zmianie (protokół rozprawy z dnia 12 styczeń 2024 r., k. 593).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

W. C. i R. C. poszukiwali środków na remont domu oraz splatę innego kredytu mieszkaniowego. Udali się do doradcy kredytowego E., który poradził im, żeby skorzystali z oferty Millennium Bank. Udali się więc bezpośrednio do wskazanego banku, w którym prowadzili rozmowy z pracownikiem banku, odbyli dwa spotkania. Małżonkowie zrozumieli, że bardziej korzystny jest kredyt frankowy, bo będą płacić niższą ratę. Wiedzieli też, że kurs będzie się zmieniał. (zeznania powódki W. C., protokół k. 511-512, nagranie 00:13:42-00:25:23; zeznania powoda R. C., protokół k. 513, nagranie 00:30:53).

W (...)klient otrzymywał ofertę kompleksową, obejmującą kredyt w PLN oraz indeksowany do walut obcych, a także symulacje kredytu w PLN i indeksowanych do walut obcych. Decyzję o wyborze waluty kredytu podejmował klient na etapie składania wniosku kredytowego. Klienci wnioskujący o kredyt indeksowany do kursu CHF informowani byli między innymi o ryzykach związanych z kredytem (ryzyku kursowym oraz ryzyku zmiennej stopy procentowej) oraz o dalszych krokach związanych z uruchomieniem kredytu. Klienci mogli uzyskać wyjaśnienia. Standardem obsługi było to, że klient nie może pozostać bez odpowiedzi na zadane pytanie (zeznania świadka M. S., zeznania na piśmie, k. 407).

Kredyt indeksowany charakteryzuje się tym, że jest wypłacany klientowi w PLN, natomiast w dniu uruchomienia kwota kredytu jest przeliczana na walutę CHF. W dniu zawarcia umowy nie było możliwe ustalenie – szczególnie przy kredycie wypłacanym w transzach – ostatecznego salda kredytu w CHF w dniu podpisania umowy, ale klient miał pewność jaką kwotę otrzyma w PLN. Bank nie miał w swojej ofercie kredytu walutowego przeznaczonego dla osób fizycznych, w którym wypłata następowałaby bezpośrednio w walucie CHF (zeznania na piśmie świadka J. C., k. 420-420v).

Kursy sprzedaży pozwanego Millennium Banku stanowiły wartości rynkowe i nie odbiegały od innych kursów banków oraz kursu średniego NBP (opinia biegłego sądowego K. N. z 23 stycznia 2023 r., k. 555-557).

W dniu 16 kwietnia 2008 r. W. C. i R. C. złożyli do (...) wniosek kredytowy nr (...). Wniosek dotyczył kredytu w wysokości 120.300 zł, w tym 40.000 zł na remont i modernizację bliźniaka, 80.000 zł na splatę kredytu mieszkaniowego i 300 zł opłaty za sporządzenie wyceny, w walucie CHF, z okresem kredytowania 300 miesięcy. W dacie składania wniosku W. C. miała wykształcenie wyższe, pracowała na umowę na czas nieokreślony jako nauczyciel w Poradni (...) za wynagrodzeniem w wysokości(...) zł brutto miesięcznie. Z kolei R. C. miał wykształcenie średnie techniczne, pracował na umowę o pracę na czas określony na stanowisku handlowca w (...) Sp. z o.o. za wynagrodzeniem w wysokości (...) zł brutto miesięcznie. Dodatkowo prowadził działalność gospodarczą pod nazwą Biuro (...)– działalność organizatorów turystyki. R. C. posiadał kredyt zaciągnięty 22 sierpnia 2007 r. w wysokości 79.380,38 zł w (...) (kwota kredytu: 80.700 zł z miesięczną ratą w wysokości 630,86 zł) (wniosek kredytowy nr (...) z 16 kwietnia 2008 r., k. 280-282).

Wraz z wnioskiem kredytowym w dniu 16 kwietnia 2008 r. R. C. i W. C. złożyli oświadczenie dotyczące przedstawionej im Informacji dla Wnioskodawców ubiegających się o produkty hipotecznej indeksowane kursem waluty obcej, oparte na zmiennej stopie procentowej. W ww. Informacji wskazano, że w ofercie (...) dla klientów indywidualnych są zarówno kredyty i pożyczki hipoteczne złotowe, jak i indeksowane kursem waluty obcej: CHF, USD, EUR, oparte

na zmiennej stopie procentowej. Przed podjęciem decyzji o wyborze waluty kredytu poproszono o zapoznanie się z poniższymi informacjami dotyczącymi ryzyka kursowego i ryzyka zmian stóp procentowych.

W zakresie ryzyka zmiany kursów walutowych wskazano, że wybierając zadłużenie w walucie obcej, kredytobiorcy aktualnie korzystają z oprocentowania niższego w porównaniu z kredytem złotowym i spłacają miesięcznie niższą ratę kredytu. Dotyczy to przede wszystkim kredytów w euro i we frankach szwajcarskich, a wynika to ze znacznej różnicy w wysokości stawek referencyjnych, które są podstawą do ustalenia oprocentowania kredytu. Zgodnie z cennikiem Kredyt Hipoteczny/Pożyczka Hipoteczna w okresie do 30 czerwca 2008 r. stawki referencyjne wynosiły:

- dla kredytów złotych – 6,15 % (WIBOR 3M);
- dla kredytów indeksowanych kursem CHF – 2,885 % (LIBOR 3M CHF);
- dla kredytów indeksowanych kursem EUR – 4,727 % (EURIBOR 3M);
- dla kredytów indeksowanych kursem USD – 2,6881 % (LIBOR 3M USD).

Podkreślono, że zaciągając zobowiązanie w walucie obcej, kredytobiorcy narażeni są na ryzyko zmiany kursów walutowych. Występowanie ryzyka walutowego sprawia, że zarówno rata spłaty, jak i wysokość zadłużenia tytułem zaciągniętego kredytu przeliczona na PLN na dany dzień podlega ciągłym wahaniom, w zależności od aktualnego kursu waluty. Ryzyko kursowe jest znacznie mniejsze, jeżeli o kredyt walutowy ubiega się kredytobiorca, osiągający dochody w tej samej walucie obcej. Z wyżej wymienionych powodów warto rozważyć zaciągnięcie długoterminowego kredytu w PLN jako korzystną alternatywę w stosunku do kredytów walutowych, które mimo atrakcyjnych aktualnie warunków cenowych w długim okresie mogą okazać się droższe na skutek wzrostu kursów walutowych. W informacji poinformowano również o ryzyku zmian stóp procentowych wskazując, iż zarówno w przypadku kredytów złotych jak i walutowych, oprocentowanych w oparciu o zmienną stopę procentową, kredytobiorca ponosi ryzyko zmian stóp procentowych. W informacji wyjaśniono również, że oprocentowanie kredytów i pożyczek hipotecznych składa się ze stałej marży (...)i zmiennej stopy referencyjnej (np. EURIBOR, LIBOR – w zależności od waluty kredytu) i zmienia się co kwartał. Bank, ustalając stawkę oprocentowania kredytu na dany okres, uwzględnia wysokość stopy referencyjnej z ostatniego dnia roboczego miesiąca poprzedzającego kolejny kwartał kalendarzowy. Ryzyko zmiany stóp procentowych oznacza, iż w przypadku wzrostu poziomu stopy referencyjnej wyższe będzie oprocentowanie kredytu i wzrośnie wówczas wysokość miesięcznej raty kapitałowo-odsetkowej. (...)nie określa wysokości stopy referencyjnej – jest ona ustalana na rynku międzybankowym i zależy między innymi od decyzji banku centralnego w zakresie obniżenia lub podwyższenia stóp procentowych. Na wysokość stóp procentowych w danym kraju ma wpływ szereg czynników, m.in. inflacja, podaż pieniądza, cykl koniunkturalny, wysokość PKB itp. Informacja o wysokości stóp referencyjnych dla poszczególnych walut jest podawana do publicznej wiadomości i dostępna w dziennikach ogólnopolskich oraz na stronach portali internetowych. Dwa powyżej wspomniane czynniki – zmienność kursów walutowych oraz wahania stóp procentowych powodują, że rzeczywiste koszty obsługi długu mogą okazać się znacząco wyższe od wcześniej założonych. Jednocześnie bank zachęcał Klientów do zapoznania się z danymi historycznymi i sporządzanymi przez analityków prognozami dotyczącymi wahań kursu oraz wysokości stawek referencyjnych dla danej waluty (wartości, które w danym momencie mogą być korzystne dla klienta, w długim okresie mogą się okazać niekorzystne), a także do zapoznania się z przykładem symulacji modelowej przedstawiającej przykładowy wpływ zmiany stopy procentowej oraz kursu waluty na wysokość raty kredytu. Wskazano, że po przeanalizowaniu w/w informacji każdy Wnioskodawca wybiera walutę najkorzystniejszą dla siebie, umożliwiającą optymalną formę spłaty zadłużenia. Podkreślono też, że Bank oferuje możliwość zmiany waluty kredytu, wielokrotnie w trakcie okresu spłaty - na PLN bezpłatnie. W. C. i R. C. oświadczyli, że zapoznali się z powyższą informacją oraz że w pierwszej kolejności przedstawiono im ofertę kredytu w PLN, z której rezygnują. Do ww. Informacji załączono też historię zmian kursu CHF do złotego oraz historię zmian stawki referencyjnej dla CHF (Informacja dla Wnioskodawców ubiegających się o kredyt mieszkaniowy/kredyt konsolidacyjny/pożyczkę hipoteczną indeksowany/ą kursem waluty obcej wraz z wykresem dot. historii zmian kursu CHF/PLN z 16 kwietnia 2008 r., k. 290-291).

W pisemnej informacji o ryzykach była symulacja obrazująca wpływ zmiany kursu waluty na wysokość raty kredytu w przeliczeniu na PLN. Klient mógł z kolei samodzielnie sprawdzać bieżący kurs waluty w placówce Banku, na stronie internetowej banku oraz przez infolinię (zeznania świadka M. S., zeznania na piśmie, k. 403 i 407).

Kursy sprzedaży pozwanego banku należy uznać za rynkowe i niedobiegające od innych kursów banków oraz kursu średniego NBP (opinia biegłego sądowego K. N., k. 556v).

W dniu 9 maja 2008 r. W. C. i R. C. otrzymali pozytywną decyzję kredytową (decyzja kredytowa z 9 maja 2008 r., k. 284-289).

Klienci mogli otrzymać projekt umowy oraz załączniki przed dniem jej podpisania. Mogli dokumenty te zabrać do domu (zeznania świadka M. S., zeznania na piśmie, k. 407).

W dniu **5 czerwca 2008 r.** W. C. i R. C. zawarli z (...) S.A. z siedzibą w W. **umowę o kredyt hipoteczny nr (...)** (dalej: Umowa). Zgodnie z **§ 1 ust. 1 Umowy**, kredytobiorca oświadczył, że przed zawarciem Umowy otrzymał Cennik Kredyt Hipoteczny/Pożyczka hipoteczna oraz Regulamin, obowiązujące w dniu zawarcia umowy, zapoznał się z nimi i akceptuje postanowienia w nich zawarte. Na mocy **§ 1 ust. 2 Umowy**, bank udzielił kredytobiorcy kredytu w kwocie, na cel i na warunkach określonych w niniejszej Umowie, a kredytobiorca zobowiązał się do spłaty kredytu wraz z odsetkami oraz opłatami i prowizjami wynikającymi z umowy i aktualnego cennika w oznaczonych terminach spłaty oraz wywiązania się z pozostałych postanowień niniejszej Umowy. Zgodnie z **§ 2 ust. 1-3 Umowy**, kwota kredytu została ustalona na 120.300 zł, w tym 40.000 zł na modernizację i remont domu lub mieszkania, 80.000 zł na spłatę innego kredytu mieszkaniowego oraz 300 zł kosztów wliczonych w kredyt. Kredyt był indeksowany do CHF, po przeliczeniu wypłaconej kwoty zgodnie z kursem kupna CHF według Tabeli Kursów Walut Obcych obowiązującej w (...) w dniu uruchomienia kredytu lub transzy. Po uruchomieniu kredytu lub pierwszej transzy kredytu wypłaconego w transzach Bank wysłała do Kredytobiorcy pismo, informujące o wysokości pierwszej raty kredytu, kwocie kredytu w CHF oraz jego równowartości w PLN zgodnie z kursem kupna CHF według Tabeli Kursów Walut Obcych obowiązującej w (...) w dniu uruchomienia kredytu/transzy, przy czym zmiany kursów walut w trakcie okresu kredytowania mają wpływ na wysokość kwoty zaciągniętego kredytu oraz raty kapitałowo-odsetkowej.

Okres kredytowania strony ustaliły na 300 miesięcy (§ 2 ust. 6 Umowy).

W **§ 4 ust. 6 Umowy** wskazano, że zmiana waluty kredytu ma wpływ na wysokość kwoty kredytu oraz wysokość rat kapitałowo-odsetkowych i dokonywana jest w oparciu o następujące zasady:

1) w przypadku zmiany waluty z PLN na walutę obcą stosowany jest kurs kupna dewiz z dnia złożenia wniosku o przewalutowanie na podstawie obowiązującej w Banku Tabeli Kursów Walut Obcych;

2) w przypadku zmiany waluty z waluty obcej na PLN stosowany jest kurs sprzedaży dewiz z dnia złożenia wniosku o przewalutowanie na podstawie obowiązującej w Banku Tabeli Kursów Walut Obcych;

3) w przypadku zmiany waluty obcej na inną walutę obcą saldo kredytu oblicza się na podstawie obowiązujących w Banku w dniu złożenia wniosku o przewalutowanie kursów walut dewiz, gdzie:

x – saldo kredytu w nowej walucie (kwota kapitału pozostała do spłaty w dniu podjęcia przez Bank decyzji o przewalutowaniu);

y – saldo kredytu w dotychczasowej walucie (z dnia decyzji Banku o przewalutowaniu);

a – kurs sprzedaży dotychczasowej waluty kredytu;

b- kurs kupna nowej waluty kredytu

według wzoru: $x = y * (a/b)$.

W § 5 ust. 3 Umowy kredytobiorca oświadczył, że wraz z wnioskiem kredytowym otrzymał pismo „Informacja dla Wnioskodawców ubiegających się o produkty hipoteczne indeksowane kursem waluty obcej, oparte na zmiennej stopie procentowej” i zapoznał się z nim.

Kredyt został oprocentowany według zmiennej stopy procentowej w wysokości 3,3850% w stosunku rocznym, co stanowi sumę stopy referencyjnej LIBOR 3M (CHF) obowiązującej w dniu sporządzenia Umowy oraz marży w wysokości 0,5 p.p. stałej w całym okresie kredytowania (§ 6 ust. 1-3 Umowy). Oprocentowanie kredytu ulegało zmianie w zależności od zmiany stopy referencyjnej LIBOR 3M (CHF) (§ 6 ust. 5 Umowy).

Stosownie do **§ 7 ust. 1 Umowy**, kredytobiorca zobowiązał się spłacić kwotę kredytu w CHF ustaloną zgodnie z § 2 w złotych polskich, z zastosowaniem kursu sprzedaży CHF obowiązującego w dniu płatności raty kredytu, zgodnie z Tabelą Kursów Walut Obcych (...)

W myśl **§ 7 ust. 2 Umowy**, kredyt spłacany będzie w 300 ratach miesięcznych, w tym 1 rat obejmujących odsetki w okresie karencji spłaty kredytu oraz 299 równych ratach miesięcznych, które zawierają malejącą część odsetek oraz rosnącą część raty kapitałowej.

W umowie ustalono, że zabezpieczeniem spłaty kredytu wraz z odsetkami i innymi kosztami będzie hipoteka kaucyjna do sumy 204.510 PLN na prawie użytkowania wieczystego działki gruntu i prawo własności budynku stanowiącego odrębną nieruchomość położonej w miejscowości (...)w S., działka nr (...), cesja praw na rzecz banku z polisy ubezpieczenia ww. nieruchomości od ognia i innych zdarzeń losowych oraz z polisy ubezpieczeniowej na życie kredytobiorcy którym jest W. C. i R. C. (§ 9 ust. 1 Umowy).

W myśl **§ 9 ust. 3 Umowy**, kredytobiorca zobowiązany jest do zwrotu bankowi kosztów składki ubezpieczeniowej wnoszonej przez bank w związku z niniejszym ubezpieczeniem. Miesięczna opłata z tytułu refinansowania składki ubezpieczeniowej wynosi 1/12 z 0,81% kwoty przyznanego kredytu (co stanowi kwotę: 85.00 PLN), przy uwzględnieniu kursów waluty obcej, do jakiej kredyt jest indeksowany na pierwszy dzień miesiąca, w którym została sporządzona umowa kredytowa według Tabeli Kursów Walut Obcych (...)S.A.

Integralną część umowy stanowił Regulamin, pełnomocnictwo do wykonywania czynności w imieniu kredytobiorcy oraz Cennik Kredyt Hipoteczny/Pożyczka Hipoteczna (§ 11 ust. 2 pkt 1- 3 Umowy). W zakresie nieuregulowanym Umową zastosowanie miały postanowienia Regulaminu (§ 11 ust. 5 Umowy) (umowa o kredyt hipoteczny nr (...)z dnia 5 czerwca 2008 r., k. 42-46; Regulaminu kredytowania osób fizycznych w ramach usług bankowości hipotecznej w (...) S.A., R 22, k. 259-266).

Zgodnie z § 2 pkt 18 Regulaminu kredytowania osób fizycznych w ramach usług bankowości hipotecznej w Banku (...) S.A. (dalej: Regulamin) kredyt indeksowany kursem waluty obcej był to kredyt udzielony w PLN, indeksowany kursem waluty obcej według Tabeli Kursów Walut Obcych obowiązującej w Banku.

Stosownie do § 3 ust. 2 Regulaminu, kredyt mógł być indeksowany kursem waluty obcej na podstawie obowiązującej w banku Tabeli Kursów Walut Obcych.

W myśl § 5 ust. 14 pkt 2 Regulaminu, w przypadku, w którym kredytobiorca korzysta z możliwości sfinansowania kredytem wydatków związanych z udzieleniem kredytu w części dotyczącej spłaty innego kredytu i prowizji z tytułu wcześniejszej spłaty innego kredytu wypłata jest realizowana na rachunek, o którym mowa w ust. 10 pkt 2).

W przypadku kredytu w walucie obcej:

1) wnioskodawca we wniosku o udzielenie kredytu określa kwotę kredytu w PLN z zaznaczeniem waluty wnioskowanego kredytu,

- 2) kredyt jest kredytem indeksowanym do walut wymienialnych i jest udzielany w złotych polskich. W umowie kredytowej kwota kredytu jest określona w PLN,
- 3) uruchomienie środków z kredytu następuje w sposób określony w dyspozycji uruchomienia kredytu, po jej akceptacji przez Bank,
- 4) uruchomienie środków z kredytu następuje w PLN (§ 5 ust. 15 Regulaminu).

W § 5 ust. 16 Regulaminu wskazano, iż w przypadku stwierdzenia podwyższonego ryzyka Bank zastrzega sobie prawo do wstrzymania uruchomienia kredytu lub transzy.

Opłata dotycząca refinansowania kosztów ubezpieczenia niskiego wkładu własnego określona jest w cenniku obowiązującym w dniu zawarcia umowy kredytu. Podstawa wyliczenia opłaty określona jest w sposób następujący dla kredytów udzielanych w PLN: zgodnie ze wzorem:

podstawa wyliczenia opłaty = kwota kredytu w PLN – 90% wartości nieruchomości stanowiącej przedmiot zabezpieczenia kredytu

Z kolei dla kredytów indeksowanych kursem waluty obcej, dla celów wyliczenia opłaty przyjmowana jest kwota udzielonego kredytu wyrażona w PLN wyliczona według wartości kursów waluty obcej według Tabeli Kursów Walut Obcych obowiązującej w Banku:

- a) w pierwszym dniu roboczym miesiąca, w którym sporządzona została umowa kredytu – w przypadku nowych kredytów;
- b) w ostatnim dniu roboczym miesiąca ochrony ubezpieczeniowej – w przypadku przedłużenia ochrony na okres kolejnych 36 miesięcy, zgodnie ze wzorem:

podstawa wyliczenia opłaty = [(kwota kredytu w PLN/kurs kupna dewiz) * kurs sprzedaży dewiz] – 80% wartości nieruchomości stanowiącej przedmiot zabezpieczenia kredytu (§ 7 ust. 5 Regulaminu).

Bank pobiera opłatę, wynikającą z kosztu ubezpieczenia niskiego wkładu, poprzez automatyczne obciążenie rachunku w PLN kredytobiorcy w dniu uruchomienia środków z kredytu za pierwszych 36 miesięcy obowiązywania umowy kredytowej (§ 7 ust. 6 Regulaminu).

W myśl § 7 ust. 9 Regulaminu, opłata dotycząca refinansowania kosztów ubezpieczenia kredytu do czasu ustanowienia hipoteki określona jest w cenniku obowiązującym w dniu zawarcia umowy kredytu. W przypadku kredytu indeksowanego kursem waluty obcej dla celów wyliczenia opłaty przyjmowana jest kwota udzielonego kredytu wyrażona w PLN wyliczona według wartości kursów waluty obcej według Tabeli Kursów Walut Obcych obowiązującej w banku;

- a) w pierwszym dniu roboczym miesiąca, w którym zawarta została umowa kredytu – w przypadku nowych kredytów;
- b) w ostatnim dniu roboczym miesiąca ochrony ubezpieczeniowej – w przypadku przedłużenia ochrony na okres kolejnych 12 miesięcy, zgodnie ze wzorem:

Podstawa wyliczenia opłaty = kwota kredytu w PLN / kurs kupna dewiz * kurs sprzedaży dewiz

Stosownie do § 8 ust. 3 i 4 Regulaminu, w przypadku kredytu indeksowanego kursem waluty obcej kwota raty spłaty obliczona jest według kursu sprzedaży dewiz, obowiązującego w Banku na podstawie obowiązującej w Banku Tabeli Kursów Walut Obcych z dnia spłaty. W przypadku kredytu indeksowanego kursem waluty obcej Kredytobiorca może zastrzec w umowie kredytu, iż Bank będzie pobierał ratę spłaty z rachunku w walucie, do jakiej kredyt jest indeksowany, o ile ten rachunek jest dostępny w aktualnej ofercie Banku.

W § 9 ust. 4 Regulaminu wskazano, że w przypadku kredytu indeksowanego kursem waluty obcej, Bank w następnym dniu po upływie terminu wymagalności kredytu, dokonuje przewalutowania całego wymagalnego zadłużenia na PLN, z zastosowaniem aktualnego kursu sprzedaży dewiz, określonego przez Bank w Tabeli Kursów Walut Obcych. Od wymagalnego kapitału, wyrażonego w PLN Bank nalicza dalsze odsetki w wysokości dwukrotności odsetek ustawowych.

Zgodnie z § 10 ust. 4 Regulaminu, w przypadku kredytu indeksowanego kursem waluty obcej kwota wcześniejszej spłaty jest obliczana według kursu sprzedaży dewiz na podstawie obowiązującej w Banku Tabeli Kursów Walut Obcych z dnia realizacji, wskazanego przez Kredytobiorcę w dyspozycji o dokonanie wcześniejszej spłaty.

W § 10 ust. 5 Regulaminu wskazano, że w przypadku kredytu indeksowanego kursem waluty obcej prowizja za wcześniejszą spłatę ustalana jest od kwoty wcześniejszej spłaty, przeliczonej według kursu sprzedaży dewiz na podstawie obowiązującej w Banku Tabeli Kursów Walut Obcych z dnia realizacji wcześniejszej spłaty.

Przewalutowanie następuje według kursów, z zastrzeżeniem ust. 5:

- 1) kupna dewiz z dnia złożenia wniosku o przewalutowanie na podstawie obowiązującej w Banku Tabeli Kursów Walut Obcych w przypadku zmiany waluty z PLN na walutę obcą;
- 2) sprzedaży dewiz z dnia złożenia wniosku o przewalutowanie na podstawie obowiązującej w Banku tabeli Kursów Walut Obcych w przypadku zmiany waluty obcej na PLN (§ 11 ust. 4 Regulaminu).

Zgodnie z § 11 ust. 11 Regulaminu, w przypadku kredytu indeksowanego kursem waluty obcej prowizja za przewalutowanie ustalana jest od kwoty sprzed przewalutowania, przeliczonej według kursu sprzedaży dewiz na podstawie obowiązującej w Banku Tabeli Kursów Walut Obcych z dnia dokonania przewalutowania.

W przypadku kredytu indeksowanego kursem waluty obcej prowizja za podwyższenie kwoty kredytu ustalana jest od kwoty podwyższenia, przeliczonej według kursu sprzedaży dewiz na podstawie obowiązującej w Banku Tabeli Kursów Walut Obcych z dnia sporządzenia aneksu (§ 12 ust. 3 Regulaminu).

W myśl § 13 ust. 4 Regulaminu, w przypadku kredytu indeksowanego kursem waluty obcej dla odnawiania zabezpieczeń kredytu stosuje się kurs sprzedaży dewiz obowiązujący w dniu odnawiania zabezpieczenia na podstawie obowiązującej w Banku Tabeli Kursów Walut Obcych.

Stosowanie do treści § 21 ust. 1 Regulaminu, Bank zastrzegł sobie prawo do zmiany Regulaminu, w szczególności w przypadku wprowadzenia nowych przepisów prawnych lub ich zmiany oraz dostosowania do koniecznych zmian wprowadzonych w obowiązującym w Banku systemie informatycznym.

Zgodnie z § 22 ust. 1 pkt 1-3 Regulaminu, Bank zastrzegł sobie prawo do zmiany cennika w okresie obowiązywania umowy kredytu, jeżeli wystąpi przynajmniej jedna z poniższym przyczyn:

- 1) zmiana parametrów rynkowych, środowiska konkurencji, przepisów prawa, w szczególności przepisów podatkowych i rachunkowych, stosowanych w sektorze bankowym,
- 2) zmiana poziomu inflacji bądź innych warunków makroekonomicznych,
- 3) zmiana zakresu lub formy świadczonych usług (Regulamin kredytowania osób fizycznych w ramach usług bankowości hipotecznej w(...)S.A., R22, k. 259-266).

W. C. i R. C. przeczytali umowę przed jej podpisaniem. Na moment podpisania umowy wszystko wydawało im się jasne (zeznania powódki W. C., protokół k. 512, nagranie 00:14:37; zeznania powoda R. C., protokół k. 513, nagranie 00:30:53).

W przypadku kredytu indeksowanego w dacie zawarcia umowy można było oszacować saldo w walucie obcej według bieżącego kursu waluty. Rzeczywista wysokość salda w CHF znana była w dniu uruchomienia ponieważ saldo było określone według kursu kupna waluty z dnia uruchomienia kredytu. Kursem służącym do określenia salda kredytu w walucie obcej był kurs z dnia uruchomienia środków (zeznania świadka M. S., zeznania na piśmie, k. 402).

(...)od samego początku oferowania produktu umożliwiał klientom spłatę kredytu bezpośrednio w walucie CHF. Waluta spłaty zależała od decyzji klienta i nie była niczym uwarunkowana. Także od początku oferowania produktu Bank umożliwiał zmianę pierwotnej decyzji w zakresie waluty spłaty, czyli nawet jeśli pierwotnie klient zdecydował się na spłatę w PLN mógł po podpisaniu odpowiedniego aneksu zmienić pierwotną decyzję. Od początku oferowania produktu byli w Banku klienci, którzy spłacali kredyt bezpośrednio w walucie CHF, ale do lat 2010-2011 liczba takich klientów była niewielka. Obecnie już prawie 30% klientów spłaca kredyt bezpośrednio w walucie CHF (zeznania świadka J. C., zeznania na piśmie, k. 417).

W dniu 1 lipca 2008 r. W. C. i R. C. złożyli dyspozycję wypłaty środków z kredytu w wysokości 40.000 zł z proponowaną datą wypłaty na dzień 3 lipca 2008 r. Środki zostały zatwierdzone do wypłaty w dniu 4 lipca 2008 r. (dyspozycja wypłaty środków z kredytu z 1 lipca 2008 r., k. 292).

Kredyt został wypłacony w dwóch transzach:

- w dniu 10 czerwca 2008 r. w kwocie 80.300 zł, które bank przeliczył według kursu 2,049 na kwotę 39.189,85 CHF;
- w dniu 4 lipca 2008 r. w kwocie 40.000 zł, które bank przeliczył według kursu 2,0154 na kwotę 19.847,18 CHF (zaświadczenie o wysokości spłat odsetek od kredytu hipotecznego, k. 86-91 wraz z załącznikiem, k. 92-94). Łącznie kwota udzielonego kredytu w wysokości 120.300 zł została przeliczona przez bank na 59.037,03 CHF (zaświadczenie o wysokości spłat odsetek od kredytu hipotecznego, k. 86-91 wraz z załącznikiem, k. 92-94; opinia biegłego sądowego K. N. z 23 stycznia 2023 r., k. 549-557).

W dniu 2 grudnia 2011 r. kredytobiorcy i bank zawarli aneks nr 1/2011 do umowy o kredyt hipoteczny nr (...) z dnia 5 czerwca 2008 r., w którym do § 2 dodano zapis w brzmieniu:

„Kurs wymiany walut obcych, na podstawie którego przeliczane są na złote polskie zobowiązania Kredytobiorcy wyrażone w walucie obcej, podawany jest w Tabeli Kursów Walut Obcych Banku. Podstawą do ustalenia kursów kupna i sprzedaży zawartych w Tabeli Kursów Walut Obcych Banku jest kurs bazowy, stanowiący średnią arytmetyczną z ofert kupna i ofert sprzedaży tej waluty oferowanych przez profesjonalnych uczestników rynku walutowego i podanych na stronie serwisu (...) w chwili tworzenia Tabeli Kursów Walut Obcych. Wartości kursu kupna i wartości kursu sprzedaży z Tabeli Kursów Walut Obcych mogą odbiegać z od kursu bazowego o nie więcej niż 10%. Tabela Kursów Walut Obcych Banku tworzona jest przynajmniej raz dziennie każdego dnia roboczego. Pierwsza Tabela Kursów Walut Obcych Banku tworzona jest pomiędzy godziną 8:00 a godziną 10:00 danego dnia. Tabela Kursów Walut Obcych publikowana jest każdorazowo na stronie www.bankmillennium.pl. W przypadku, gdy Tabela Kursów Walut Obcych tworzona jest w danym dniu co najmniej dwukrotnie, do ustalenia wysokości zobowiązania wyrażonego w walucie obcej przyjmowany jest kurs sprzedaży dewiz dla danej waluty najkorzystniejszy dla Kredytobiorcy spośród kursów sprzedaży dewiz obowiązujących w Banku w dniu przeliczania zobowiązania na złote polskie. W przypadku wcześniejszej częściowej spłaty kredytu będzie to najkorzystniejszy kurs sprzedaży dewiz spośród kursów obowiązujących w Banku danego dnia do chwili złożenia dyspozycji wcześniejszej częściowej spłaty.”

Nadto **§ 7 ust. 3 Umowy** uległ zmianie i otrzymał następujące brzmienie: „Spłaty rat kredytu oraz przedterminowa spłata pełnej lub częściowej kwoty kredytu będzie dokonywana przez Kredytobiorcę w walucie obcej, do której kredyt jest indeksowany lub denominowany. Otwarcie i prowadzenie rachunku walutowego o numerze: (...), służącego do gromadzenia środków przeznaczonych na spłatę kredytu jest bezpłatne. Spłata kredytu następować będzie poprzez bezpośrednie potrącanie przez Bank należnych mu kwot z w/w rachunku. Bank nie pobiera opłaty za zmianę rachunku do obsługi kredytu.” (aneks nr 1/2011 do umowy o kredyt hipoteczny nr (...) z dnia 5 czerwca 2008 r., k. 50-51).

Pismem z dnia 29 lipca 2020 r. W. C. i R. C. wezwali(...)do wyeliminowania z umowy o kredyt hipoteczny nr (...) z dnia 5 czerwca 2008 r. klauzul indeksacyjnych, stanowiących postanowienia o charakterze abuzywnym i w konsekwencji do zapłaty na ich rzecz kwoty 106.095,36 zł tytułem nienależnie spełnionego świadczenia w związku z wykonaniem wyżej wskazanej umowy o kredyt hipoteczny indeksowany walutą CHF (stan na dzień 11 maja 2020 r.) w ciągu 14 dni licząc od daty otrzymania niniejszego pisma. Jako abuzywne wskazali zapisy § 1 ust. 1 i 2, § 2 ust. 2, § 4 ust. 6 pkt 1-3, § 7 ust. 1 i 2, § 9 ust. 3 i ust. 7 i 10 Umowy (wezwanie z 29 lipca 2020 r., k. 77-82).

W odpowiedzi (...)wskazał, że nie widzi podstaw do uznania reklamacji zgodnie z oczekiwaniami kredytobiorców (pismo (...) z 21 sierpnia 2020 r., k. 83-85).

Kredytobiorcy w okresie od 10 lipca 2008 r. do 10 listopada 2011 r. dokonali spłat tytułem rat kapitałowo-odsetkowych w łącznej wysokości **27.158,29 zł**, w tym 20.847,08 zł tytułem rat kapitałowych oraz 6.311,21 zł tytułem rat odsetkowych. Od 10 grudnia 2011 r., spłacali raty kredytu bezpośrednio w walucie CHF. W okresie od 10 grudnia 2011 r. do 10 października 2020 r. dokonali spłat rat kapitałowo-odsetkowych w łącznej wysokości 22.198,35 CHF, które po przeliczeniu po kursie średnim NBP na walutę PLN wynosiły **82.919,74 zł**. Tym samym łączna suma spłat w PLN w okresie do dnia 10 października 2020 r. wyniosła **110.078,03 zł** (27.158,29 zł plus 82.919,74 zł) (opinia biegłego sądowego K. N. z 23 stycznia 2023 r., k. 553-554).

Przyjmując z kolei, że kredyt udzielony kredytobiorcom stanowił kredyt w PLN oprocentowany stawką WIBOR, w okresie od 10 lipca 2008 r. do 10 października 2020 r. suma należnych bankowi rat kredytu złotowego wyniosłaby **92.332,58 zł**. Tym samym nadpłata kredytobiorców przy kredycie złotowym według stanu na 10 października 2020 r. wyniosłaby **17.745,45 zł (110.078,03 zł minus 92.332,58 zł)** (opinia biegłego sądowego K. N. z 23 stycznia 2023 r., k. 554-554v).

Powodowie nadal mieszkają w domu, który został wyremontowany z kredytu. R. C. nie prowadził działalności gospodarczej w kredytowanej nieruchomości, ani nie rozliczali kosztów kredytu w działalności (zeznania powoda R. C., protokół k. 512, nagranie 00:17:10-00:18:00).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie złożonych do akt sprawy dokumentów. Sąd w całości dał wiarę dokumentom wymienionym w stanie faktycznym, bowiem żadna ze stron nie kwestionowała ich autentyczności, a Sąd nie miał podstaw do podważenia ich wiarygodności bądź zawartej w nich treści z urzędu.

Sąd oparł się również na zeznaniach M. S. (zeznania na piśmie, k. 402-408) w zakresie wskazanym w stanie faktycznym. W tej części zeznania świadka należało uznać za istotne dla rozstrzygnięcia sporu oraz wiarygodne, albowiem w sposób spójny i jasny przedstawił posiadaną przez siebie wiedzę w zakresie procedury udzielania kredytu w walucie CHF, możliwości negocjowania umowy, wypełniania przez bank obowiązków informacyjnych względem klientów, pozyskiwania przez bank waluty obcej w celu udzielenia kredytów walutowych oraz umożliwienia wypłaty i spłaty kredytu w jego walucie. Zeznania ww. świadka nie miały przesądzającego znaczenia dla ustaleń Sądu co do prawidłowości pouczenia powodów o ryzyku kursowym, kursie waluty, spreadzie czy kosztach kredytu. Świadek nie brał udziału w procedurze udzielania powodowi kredytu i zasłaniał się niepamięcią w zakresie większości pytań skierowanych do świadka przez stronę powodową.

Sąd ustalając stan faktyczny oparł się na zeznaniach świadka J. C. (zeznania na piśmie, k. 416-420) w zakresie wskazanym w stanie faktycznym. W tej części zeznania świadka należało uznać za istotne dla rozstrzygnięcia sporu oraz wiarygodne, albowiem w sposób spójny i jasny przedstawił posiadaną przez siebie wiedzę w zakresie procedury udzielania kredytu w walucie CHF, możliwości negocjowania umowy, wypełniania przez bank obowiązków informacyjnych względem klientów, pozyskiwania przez bank waluty obcej w celu udzielenia kredytów walutowych oraz umożliwienia wypłaty i spłaty kredytu w jego walucie. Okoliczności te znajdują również odzwierciedlenie w dowodach z dokumentów. Zeznania ww. świadka nie miały przesądzającego znaczenia dla ustaleń Sądu co do prawidłowości pouczenia powodów o ryzyku kursowym, kursie waluty, spreadzie czy kosztach kredytu, gdyż świadek ten nie brał udziału w procedurze udzielania powodowi kredytu.

Dokonując ustaleń faktycznych Sąd oparł się również częściowo na dowodzie z przesłuchania powódki (...) (protokół rozprawy, k. 510-513) oraz powoda R. C. (protokół rozprawy, k. 513) w zakresie wskazanym w ustalonym stanie faktycznym. Jakkolwiek w ocenie Sądu powodowie rzetelnie przedstawił informacje na temat przyczyn i samego zawarcia umowy kredytowej to w przypadku pozostałych okoliczności, tj. niespełnienia w sposób należyty obowiązków informacyjnych przez bank itd., jego relacje nie znajdują potwierdzenia w zgromadzonym w sprawie materiale dowodowym. Zebrane w sprawie dowody i ustalony stan faktyczny wskazują, że w chwili zawierania umowy kredytu powodowie zostali należycie poinformowani i posiadali pełną świadomość różnicy pomiędzy oferowanymi kredytami PLN i kredytem waloryzowanym w walucie CHF. Powodowie w oparciu o otrzymane dane dokonali własnej analizy opłacalności produktów bankowych i zdecydowali się na skorzystanie z kredytu denominowanego, który miał niższą ratę.

Sąd postanowieniem z dnia 30 września 2022 r. dopuścił dowód z opinii biegłego z zakresu finansów, bankowości i rachunkowości (pkt 1 postanowienia z 30 września 2022 r., k. 519), jednocześnie oddalił wniosek strony pozwanej o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego w pozostałym zakresie oraz oddalił wniosek strony powodowej o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego, na podstawie art. 235² § 1 pkt 2 k.p.c. jako nieistotny dla rozstrzygnięcia sprawy (pkt 2 i 3 postanowienia z 30 września 2022 r., k. 519) oraz z przyczyn jakie legły u podstaw nieuwzględnienia żądania pozwu, o czym w dalszej części uzasadnienia.

Ustalając stan faktyczny Sąd oparł się również na opinii z dnia 23 stycznia 2023 r. biegłego sądowego K. N. z zakresu ekonomii, matematyki finansowej, statystyki, bankowości w tym ryzyka bankowego, rachunkowości, finansów, audytu i kontroli wewnętrznej. Zdaniem Sądu opinia sporządzona została zgodnie z zasadami wiedzy i doświadczenia zawodowego biegłego oraz metodyka przyjęta przy opracowywaniu tego rodzaju dokumentów, w oparciu o całokształt materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie. Opinia ta w sposób dokładny, zwięzły i wyczerpujący odpowiada na zadane w tezie dowodowej pytania (opinia biegłego sądowego K. N. z dnia 23 stycznia 2023 r., k. 549-557).

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Powództwo główne oraz ewentualne nie zasługiwały na uwzględnienie.

Strona powodowa w niniejszym postępowaniu domagała się w ramach roszczenia głównego o stwierdzenie, że umowa o kredyt hipoteczny nr (...) z dnia 5 czerwca 2008 r. jest nieważna w całości, względnie nie istnieje od samego początku oraz o zasądzenie tytułem wzajemnego zwrotu świadczeń od strony pozwanej na rzecz powodów kwoty 27.457,29 zł oraz 21.165,55 CHF (wg stanu spłaty na dzień 11 maja 2020 r.), ewentualnie o zasądzenie od strony pozwanej na rzecz powodów kwoty 27.457,29 zł oraz 21.165,55 CHF (suma dokonanych przez powodów na rzecz strony pozwanej wpłat na dzień 11 maja 2020 r.), płatnej w ten sposób, że zapłata tych kwot przez pozwanego na rzecz jednego z powodów zwalnia pozwanego od zapłaty na rzecz drugiego wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie, liczonymi od dnia udzielenia przez pozwanego bank odpowiedzi na wezwanie przedsądowe – 21 sierpnia 2020 r. do dnia zapłaty.

Ewentualnie (w ramach roszczenia ewentualnego) o zasądzenie od strony pozwanej na rzecz powodów kwoty 44.216,08 zł (suma dokonanych przez powodów na rzecz strony pozwanej wpłat na dzień 11 maja 2020 r.) z tytułu nadpłaty rat kredytu, powstałej w związku z wykonaniem Umowy o kredyt w odniesieniu do rat uiszczonych do tej daty (żądanie to zgłoszone zostało na wypadek przyjęcia przez Sąd, że ww. umowa o kredyt nie wiąże jedynie w zakresie: § 1 ust. 1 i 2, § 2 ust. 2, § 4 ust. 6 pkt 1-3, § 7 ust. 1 i 2, § 9 ust. Umowy oraz § 2 pkt 18, § 3 ust. 2 i § 5 ust. 14 zd. 2 i ust. 16, § 7 ust. 5, ust. 6 pkt 2 i ust. 9, § 8 ust. 3 i 4 oraz § 9 ust. 4, § 10 ust. 4 i 5, § 11 ust. 4 i ust. 11, § 12 ust. 3, § 13 ust. 4, § 21 ust. 1 i § 22 ust. 1 pkt 1-3 Regulaminu kredytowania osób fizycznych w ramach usług bankowości hipotecznej w banku (...)S.A. – z pominięciem mechanizmu indeksacji)

Ewentualnie (w ramach ostatniego roszczenia ewentualnego) o unieważnienie Umowy kredytu w oparciu o przepis art. 58 § 2 k.c. w zw. z art. 3 w zw. z art. 4-7 i art. 12 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 23 sierpnia 2007 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym oraz o zasądzenie od strony pozwanej na rzecz powodów kwot 27.457,29 zł oraz 21.165,55 CHF.

Przechodząc do oceny zgłoszonego powództwa o ustalenie, wskazać należy na podstawę prawną dochodzonego przez powodów roszczenia, a więc art. 189 k.p.c. Stosownie do wymienionego przepisu powód może żądać ustalenia przez Sąd istnienia lub nieistnienia stosunku prawnego lub prawa, gdy ma w tym interes prawny. Zgodnie z ogólną zasadą wynikającą z art. 6 k.c. strona powodowa powinna wykazać istnienie po jej stronie interesu prawnego. Sąd z urzędu bada interes prawny będący materialno-prawną przesłanką powództwa o ustalenie, a ustalenie jego braku skutkuje oddaleniem powództwa wprost bez analizy żądania strony powodowej.

Interes prawny w rozumieniu art. 189 k.p.c. występuje wówczas, gdy istnieje niepewność stanu prawnego lub prawa; niepewność ta powinna być obiektywna, tj. zachodzić według rozumnej oceny sytuacji, a nie tylko subiektywna, tj. według odczucia powoda. Interes ten należy rozumieć jako potrzebę wprowadzenia jasności co do konkretnego prawa lub stosunku prawnego – w celu ochrony przed groźącym naruszeniem sfery uprawnień powoda (wyrok Sądu Najwyższego z 24 marca 1987 r., sygn. akt III CRN 57/87, OSNPG 1987, Nr 7, poz. 27). Skuteczne powołanie się na interes prawny wymaga wykazania, że oczekiwane rozstrzygnięcie wywoła takie skutki w stosunkach między stronami, w następstwie których ich sytuacja prawna zostanie określona jednoznacznie i tym samym wyeliminowane zostanie ryzyko naruszenia w przyszłości praw powoda. W przypadku, gdy dojdzie już do naruszenia prawa, w związku z którym stronie służy dalej idące roszczenie np. o świadczenie (danie, czynienie, zaniechanie lub znoszenie), wyłączona jest możliwość skutecznego wystąpienia z powództwem o ustalenie, skoro sfera podlegająca ochronie jest w takiej sytuacji szersza, a rozstrzygnięcie o różnicy zdań w stanowiskach stron nabiera charakteru przesłankowego. Takie stanowisko wyraził Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 15 marca 2002 r. sygn. akt: II CKN 919/99 (LEX nr 54376), które Sąd Okręgowy w całości podziela.

Biorąc pod uwagę powyższe rozważania, Sąd doszedł do przekonania, że strona powodowa ma interes prawny w wytoczeniu powództwa o ustalenie. Zdaniem Sądu, w przedmiotowej sprawie, oceniając interes prawny w powództwie o ustalenie, szczególną uwagę zwrócić należy na fakt, iż powodów oraz pozwany bank w dalszym ciągu łączy Umowa kredytowa, jak również brak spłaty całości zadłużenia wygenerowanego w oparciu o zawartą między stronami Umowę. W tej sytuacji nie sposób jest przyjąć, że powodowi służy dalej idące roszczenie, w szczególności o przyszłe należności przysługujące bankowi, które mógłby on uiścić na podstawie nieważnej w jego ocenie Umowy. Można rozważać, czy skoro strona powód spłaca kredyt w wysokości podawanej przez bank, to czy istnieje jakkolwiek niepewność jego sytuacji prawnej zważywszy na pogląd zaprezentowany w cytowanym wyżej wyroku Sądu Najwyższego z dnia 19 marca 2015 r. (sygn. IV CSK 362/14). Biorąc pod uwagę podnoszone przez stronę powodową twierdzenia o abuzywności postanowień dotyczących indeksacji zawartych w Umowie oraz nieważności Umowy, uznać należy, że niepewność sytuacji prawnej powodów została wykazana w sposób uzasadniający rozpoznanie sprawy merytorycznie w zakresie powództwa o ustalenie.

W ocenie Sądu, nie ma jednak racji strona powodowa, iż Umowa łącząca strony jest nieważna.

Zgodnie z art. 58 § 1 i 2 k.c. czynność sprzeczna z ustawą albo mająca na celu obejście ustawy jest nieważna, chyba że właściwy przepis przewiduje inny skutek, w szczególności ten, iż w miejsce nieważnych postanowień czynności prawnej wchodzi odpowiednie przepisy ustawy. Nieważna jest czynność prawna sprzeczna z zasadami współżycia społecznego.

Istotne z punktu widzenia rozstrzygnięcia sprawy jest również wskazanie przepisów regulujących umowę kredytu bankowego, tj. art. 69 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (dalej: prawo bankowe). Zgodnie z art. 69 ust. 1 prawa bankowego, w brzmieniu obowiązującym na datę zawarcia umowy kredytowej, przez umowę kredytu bank zobowiązuje się oddać do dyspozycji kredytobiorcy na czas oznaczony w umowie kwotę środków pieniężnych z przeznaczeniem na ustalony cel, a kredytobiorca zobowiązuje się do korzystania z niej na warunkach określonych w umowie, zwrotu kwoty wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami w oznaczonych terminach spłaty oraz zapłaty prowizji od udzielonego kredytu. Stosownie do ust. 2 wskazanego przepisu, umowa kredytu powinna być zawarta na piśmie i określać w szczególności: strony umowy, kwotę i walutę kredytu, cel, na który kredyt został udzielony, zasady i termin spłaty kredytu, wysokość oprocentowania kredytu i warunki jego zmiany, sposób zabezpieczenia spłaty kredytu, zakres uprawnień banku związanych z kontrolą wykorzystania i spłaty kredytu, terminy i sposób

postawienia do dyspozycji kredytobiorcy środków pieniężnych, wysokość prowizji, jeżeli umowa ją przewiduje, warunki dokonywania zmian i rozwiązania umowy.

W treści art. 69 ust. 2 prawa bankowego wskazano zatem, jakie niezbędne postanowienia powinny być zawsze ujawnione w umowie bankowej. Nie wszystkie z tych elementów stanowią essentialia negotii umowy kredytowej. Elementów konstrukcyjnych tej umowy poszukiwać należy w art. 69 ust. 1 prawa bankowego.

W ocenie Sądu przedmiotowa Umowa zgodna jest z art. 69 ustawy prawo bankowe i spełnia wszystkie wymogi zawarte w przytoczonym artykule, nie jest próbą obejścia przepisów prawa bankowego, jak również nie wypacza natury umowy kredytu. W Umowie kwotę kredytu ustalono na 120.300 zł, zaś walutę waloryzacji na CHF i w efekcie w chwili wypłaty kredytu jego kwotę poddano waloryzacji do CHF, wyrażając ostatecznie saldo kredytu w kwocie 59.037,03 CHF (§ 2 ust. 1 Umowy, k. 42; zaświadczenie o wysokości spłat odsetek od kredytu hipotecznego, k. 86-91 wraz z załącznikiem, k. 92-94). Zdaniem Sądu odpowiadają prawu również postanowienia Umowy odnoszące się do oprocentowania kredytu, w tym wysokość oprocentowania kredytu i warunki jego zmiany. Umowa przewidywała też okoliczności, w jakich może dojść do zmiany oprocentowania oraz sposoby jakimi kredytobiorca o tej zmianie zostanie poinformowany (§ 6 Umowy, k. 44). Zauważyć też należy, że w dacie podpisania Umowy przepisy prawa bankowego nie przewidywały obowiązku zawarcia w umowie postanowień określających mechanizm tworzenia tabel kursowych, kursów walut, czy też umożliwiających stronie wpływanie na ww. elementy. Zawarcia w umowach takich postanowień nie domagali się również powodowie.

Umowa kredytu waloryzowanego mieści się w konstrukcji ogólnej umowy kredytu bankowego i stanowi jej możliwy wariant (art. 353¹ k.c. w zw. z art. 69 ustawy Prawo bankowe). Umowa ta nie jest zatem sprzeczna z art. 358¹ § 2 k.c. wedle którego strony mogą zastrzec w umowie, że wysokość świadczenia pieniężnego zostanie ustalona według innego niż pieniądź miernika wartości. Natomiast § 3 tego przepisu stanowi podstawę sądowej waloryzacji świadczeń. Należy wyjaśnić, że przepis art. 69 prawa bankowego nie należy do przepisów określających w sposób sztywny wysokości świadczenia pieniężnego, w szczególności świadczenia kredytobiorcy, tj. kwoty kredytu, którą powinien zwrócić w wykonaniu zobowiązania wynikającego z umowy kredytu. Z tego względu waloryzacja umowna tego świadczenia była dopuszczalna na podstawie art. 358¹ § 2 k.c. Przyjęcie za miernik waloryzacji waluty obcej nie stanowiło również naruszenia bezwzględnie obowiązujących przepisów ani zasad współżycia społecznego. Waloryzacja umowna przy zastosowaniu jako jej miernika waluty obcej wyraża się w tym, że kredytobiorca zwraca kredytodawcy wykorzystaną sumę kredytu, przy czym w związku z kursem waluty obcej suma ta może być wyższa odpowiednio do relacji do waluty obcej. Suma wykorzystana w dniu wykonywania umowy kredytu może mieć bowiem inną wartość rynkową w wyniku indeksacji walutowej. Innymi słowy, kredytobiorca może być zobowiązany do zwrotu bankowi sumy pierwotnie wykorzystanego kredytu (w chwili wykonania umowy przez bank), ale taka wykorzystana suma (w całości lub części) może mieć inną (wyższą) wartość rynkową w okresie spłaty kredytu. Tym samym należy zaznaczyć, że zasada nominalizmu zawarta w artykule 358¹ k.c., znajduje rozszerzenie w ustępie 2 wspomnianego artykułu, umożliwiającego waloryzację w drodze umowy (wyrok Sądu Najwyższy z 22 stycznia 2016 r., sygn. akt I CSK 1049/14).

Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 29 kwietnia 2015 r. (sygn. V CSK 445/14, Lex nr 1751291), który to pogląd Sąd Okręgowy podziela i odnosi do przedmiotowej sprawy, potwierdził, że dopuszczalne jest ułożenie stosunku prawnego w taki sposób, że strony ustalą w umowie inną walutę zobowiązania i inną walutę wykonania zobowiązania. Wspomniany powyżej art. 69 Prawa bankowego statuuje, że waluty samego kredytu oraz waluta jego spłaty nie muszą być tożsame. Tym samym, dopuszczalne jest tworzenie umów realizujących essentialia negotii umowy kredytu przy założeniu spłaty wierzytelności w walucie obcej.

Biorący kredyt, zwłaszcza długoterminowy z przeliczeniem zobowiązań okresowych (rat spłacanego kredytu) według umówionej waluty (klauzula walutowa) ponosi ryzyko polegające albo na płaceniu mniejszych rat w walucie kredytu, albo większych, niż to wynika z obliczenia w tej walucie, gdyż na wysokość każdej raty miesięcznej wpływa wartość kursowa waluty kredytu w stosunku do waloryzacji tego kredytu (wyrok Sądu Najwyższego z 24 maja 2012 r., sygn. akt II CSK 429/11, Legalis nr 526856). Podkreślenia wymaga więc, że istotną konsekwencją umowy kredytu jest brak

pewności w zakresie ostatecznego całkowitego jego kosztu zarówno ze strony banku, jak i kredytobiorcy. Dotyczy to także kredytów wyrażonych w PLN, nieindeksowanych do waluty obcej, szczególnie w przypadku zastosowania zmiennego oprocentowania kredytu, zależnego od szeregu czynników, na które kredytobiorca także nie ma wpływu. W przypadku wzrostu oprocentowania w okresie kredytowania, tak samo jak w przypadku zmian na rynku walutowym, które mogą dotyczyć CHF, kwota wierzytelności wobec banku może ulegać zmianie, jednak nawet wówczas będzie to jedno i to samo zobowiązanie z tego samego tytułu, bez cech innych stosunków zobowiązaniowych. Zjawisko to nie stanowi naruszenia ustawy Prawo bankowe, ani Kodeksu cywilnego w zakresie prawa zobowiązań. Brak ekwiwalentności świadczeń jest więc pozorny, z uwagi na konieczność zachowania wzajemnej wartości waluty PLN i CHF. Nie można oczekiwać od banku (który, jako spółka prawa handlowego, prowadzi nastawioną na zysk działalność gospodarczą) udzielania kredytów bez umożliwienia mu osiągnięcia korzyści z umowy kredytu, bo tylko wówczas nie dochodziłoby do rozbieżności pomiędzy udzielonym kredytem, a zobowiązaniem do zwrotu wykorzystanego kredytu. Kredytobiorca, niedysponujący własnymi środkami pieniężnymi oraz taki kredytobiorca, który nie zamierza zaangażować posiadanych przez siebie środków finansowych, korzysta z finansowego wsparcia ze strony banku, dla którego umowa kredytu jest źródłem przychodu, tym samym dochodzi do naruszenia równowagi między stroną konsumentką a spółką prawa bankowego. Nie jest to jednak równoznaczne z nieważnością umowy kredytu, ponieważ wykorzystanie mechanizmu waloryzacji nie narusza natury kredytu, gdyż zapewnia kredytodawcy zarobek w zamian za udzielenie kredytu.

W sprawie bezsporne jest, że powodowie zawierali przedmiotową Umowę jako konsumenci w rozumieniu art. 22¹ k.c. Zgodnie z przywołanym przepisem, konsumentem można być wyłącznie w zakresie czynności prawnych niezwiązanych bezpośrednio z własną działalnością gospodarczą lub zawodową. Decyduje więc brak związku danej czynności z wymienioną działalnością, a nie to, czy taka działalność jest w ogóle prowadzona przez osobę dokonującą czynności prawnej. Do uznania, że mamy do czynienia z konsumentem, wystarczy brak bezpośredniego związku czynności z działalnością gospodarczą lub zawodową; istnienie pośredniego związku nie wyklucza zatem uznania danej osoby za konsumenta (K. Osajda (red.), P. Miklaszewicz, Kodeks cywilny, Komentarz, wyd. 20, 2018, Legalis). Okoliczność, że R. C. w dacie wniosku o kredyt prowadził działalność gospodarczą nie przesądza o braku statusu konsumenta, gdyż powód wskazał, iż nie prowadził działalności gospodarczej w kredytowanej nieruchomości, ani nie rozliczali kosztów kredytu w działalności (zeznania powoda R. C., protokół k. 512, nagranie 00:18:00).

Zawarcie umowy jako konsument nie oznacza jednak „gwarancji satysfakcji”, tj. że umowa – w szczególności taka, która wiąże się z ryzykiem i uzależniona jest od czynników zewnętrznych, niezależnych od stron – będzie ostatecznie zawsze dla konsumenta korzystna. Jak wskazał Sąd Okręgowy w Warszawie w wyroku z dnia 18 kwietnia 2016 r. (sygn. III C 275/15, Mon.Pr.Bank. 2016 nr 10, str. 3) „działanie Państwa w zakresie ochrony konsumentów winno bowiem ograniczać się do ochrony przed działaniami podstępными bądź nieuczciwymi, nie mogą oni natomiast oczekiwać, że państwo ochroni ich przed wszelkimi negatywnymi konsekwencjami podejmowanych przez nich decyzji gospodarczych”, który to pogląd Sąd w tym składzie w pełni podziela. Podkreślić należy, że zawarcie umowy w charakterze konsumenta nie oznacza zwolnienia konsumenta z obowiązku dokonania przy zawieraniu umowy oceny rozmiaru zaciąganego zobowiązania i związanych z nim ryzyk. Jednocześnie żadne przepisy nie zabraniają konsumentom zawierania umów wiążących się z ryzykiem, jeżeli są oni gotowi je ponieść. Od konsumenta, należycie dbającego o własne interesy, należy oczekiwać aktywności i dążenia do wyjaśnienia wszelkich wątpliwości czy wszelkich niezrozumiałych kwestii szczególnie w kontekście umowy, która stanowi dla niego zobowiązanie. Jak słusznie wskazał Sąd Apelacyjny w Białymstoku w wyroku z dnia 5 października 2016 r. „w relacjach cywilnoprawnych nie jest dopuszczalne faworyzowanie żadnej ze stron, choćby była konsumentem, kosztem praw profesjonalisty. Trzeba też uwzględnić stale podnoszący się poziom wykształcenia, wiedzy, doświadczenia i świadomości prawnej ogółu społeczeństwa, w tym konsumentów, coraz lepiej przygotowanych do asertywnego uczestnictwa w obrocie prawnym” (wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z 5 października 2016 r., sygn. I ACa 47/16, Legalis nr 1533035). W ocenie Sądu, nie ma podstaw do przyznania stronie powodowej uprzywilejowanej pozycji, w której powodowie byłiby zwolnieni z obowiązku przejawiania jakiegokolwiek staranności przy dokonywaniu oceny treści zawieranej umowy i od odpowiedzialności za jej skutki.

Oceny wymaga więc czy przed zawarciem przedmiotowej Umowy powodowie zostali w sposób należyty poinformowani o treści umowy o kredyt hipoteczny indeksowany do waluty obcej i związanych z jej zawarciem ryzykach.

W ocenie Sądu, z materiału dowodowego zgromadzonego w niniejszej sprawie wynika, że powodowie – zarówno na etapie składania wniosku o udzielenie kredytu, jak i zawierania samej Umowy – zostali poinformowani m.in. o ryzyku związanym z zaciągnięciem kredytu hipotecznego waloryzowanego kursem waluty obcej, a przede wszystkim o ryzyku kursowym i tabelach kursowych. W tym zakresie powodowie otrzymali dokument – Informację dla Wnioskodawców ubiegających się o kredyt mieszkaniowy/kredyt konsolidacyjny/pożyczkę hipoteczną indeksowany/ą kursem waluty obcej wraz z wykresem dot. historii zmian kursu CHF/PLN, który podpisali w dniu 16 kwietnia 2008 r. oświadczając jednocześnie, iż zapoznali się z zawartą w dokumencie informacją oraz że w pierwszej kolejności przedstawiono im ofertę kredytu w PLN, z której zrezygnowali (Informacja dla Wnioskodawców ubiegających się o kredyt mieszkaniowy/kredyt konsolidacyjny/pożyczkę hipoteczną indeksowany/ą kursem waluty obcej wraz z wykresem dot. historii zmian kursu CHF/PLN z 16 kwietnia 2008 r., k. 290-291). W dokumencie tym szczegółowo opisano ryzyko zmiany kursów walutowych, ryzyko zmiany stóp procentowych i przedstawiono przykładowy wpływ zmiany stopy procentowej oraz kursu waluty na wysokość rat kredytu, a także załączono historię zmian kursu CHF do złotego oraz historię zmian stawki referencyjnej dla CHF (k. 290-291).

Z kolei w § 5 ust. 3 Umowy kredytobiorca oświadczył, że wraz z wnioskiem kredytowym otrzymał pismo „Informację dla Wnioskodawców ubiegających się o produkty hipoteczne indeksowane kursem waluty obcej, oparte na zmiennej stopie procentowej” i zapoznał się z nimi (k. 44). Powodowie w toku niniejszego postępowania potwierdzili, że przeczytali umowę przed jej podpisaniem, a na moment podpisania umowy wszystko wydawało im się jasne (zeznania powódki W. C., protokół k. 512, nagranie 00:14:37; zeznania powoda R. C., protokół k. 513, nagranie 00:30:53).

Strona powodowa nie wykazała więc, aby pozwany bank nie wypełnił względem powodów ciężącego na nim obowiązku informacyjnego. W ocenie Sądu powodowie posiadali pełną i niezbędną wiedzę na temat spłaty rat kredytu waloryzowanego, jak również mieli świadomość istnienia kursu walutowego, jego wahań i tabel kursowych. Zostali też poinformowani, iż uruchomienie kredytu i spłata rat kredytowych następuje według kursu kupna i sprzedaży waluty obcej, do której waloryzowany był kredyt.

Na ważność umowy kredytu nie wpływa również fakt, że waloryzacja kredytu była dokonywana jednostronnie przez bank w oparciu o kurs waluty u niego obowiązujący. Powodowie dobrowolnie zawarli umowę kredytu hipotecznego waloryzowanego do waluty obcej, zgadzając się na wprowadzenie do niej obecnie kwestionowanych przez niego klauzul.

Podnoszone przez stronę powodową zarzuty dotyczące umowy o kredyt hipoteczny waloryzowanej do waluty CHF wynikają, w ocenie Sądu, ze wzrostu kursu franka szwajcarskiego, na który pozwany bank nie miał żadnego wpływu i z którego to wzrostu nie odniósł żadnej korzyści. Wzrost kursu CHF wynikał bowiem z działań Centralnego Banku Szwajcarii, który w 2011 r. i 2015 r. doprowadził do uwolnienia sztywnego kursu CHF do innych walut. Zmiana kursu waluty, obiektywnie niekorzystna dla kredytobiorcy, nie może stanowić podstawy do stwierdzenia, że zawarta przez powodów umowa jest nieważna.

Bank spełnił względem powodów wszelkie wymagane w dacie zawierania Umowy obowiązki informacyjne. Wskazać należy, że trudno jest oczekiwać od banku, by na chwilę zawierania kredytu przedstawiał kredytobiorcy np. symulacje kredytu, w których kurs waluty rośnie o 100 lub 200%. Wystarczające jest, w ocenie Sądu, aby bank poinformował kredytobiorcę o ryzyku kursowym. Ostatecznie każdy kredytobiorca ryzyko to oceni inaczej. Na kredytobiorcy „odważnym”, „ryzykancie” nawet informacja o ryzyku wzrostu kursu waluty o 200% nie robi wrażenia, zaś inaczej zareaguje kredytobiorca „ostrożny” i „zapobiegliwy”. Sąd przyjął zatem, że strona powodowa posiadała pełną wiedzę na temat spłaty rat kredytu, to znaczy, że wysokość zadłużenia tytułem zaciągniętego kredytu (koszt kredytu), przeliczona na złotówki na dany dzień, podlega ciągłym wahaniom zgodnie z prawami rynków walutowych, w zależności od aktualnego kursu PLN i CHF, jak również miała świadomość istnienia kursu walutowego, jego wahań i

tabel kursowych. Nie ma też wątpliwości, że wybierając zadłużenie w CHF, powodowie świadomie chcieli skorzystać z oprocentowania niższego w porównaniu z kredytem złotowym i tym samym z miesięcznie niższej raty kredytu, a tym samym zauważali korzyści płynące z zawartej umowy kredytu.

Uznać również należy, iż dopuszczalne było zawarcie z bankiem umowy o kredyt waloryzowany do waluty obcej. Przedmiotowa Umowa nie może być zatem uznana za bezwzględnie nieważną w związku z art. 58 k.c., gdyż nie narusza przepisów prawa, ani nie zmierza do obejścia ustawy, jak również nie jest sprzeczna z zasadami współzycia społecznego.

W związku z brakiem podstaw do uznania Umowy za nieważną, powództwo główne o zapłatę z uwagi na nieważność Umowy, również należy uznać za bezpodstawne.

Z kolei uznanie kwestionowanych przez stronę powodową postanowień za abuzywne wymaga subsumpcji przepisu art. 385¹ § 1 k.c., zgodnie z którym postanowienia umowy zawieranej z konsumentem niezgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny. Paragraf 2 powołanego przepisu wskazuje, że jeżeli postanowienie umowy zgodnie z § 1 nie wiąże konsumenta, strony są związane umową w pozostałym zakresie. Z kolei paragraf 3 wskazanego artykułu definiuje niezgodnione indywidualnie postanowienia umowy jako te, na których treść konsument nie miał rzeczywistego wpływu. W szczególności odnosi się to do postanowień umowy przejętych z wzorca umowy zaproponowanego konsumentowi przez kontrahenta. Zgodnie z § 4 powołanego przepisu ciężar dowodu, że postanowienie zostało uzgodnione indywidualnie spoczywa na tym, kto się na to powołuje.

Strona powodowa wskazała, że postanowienia § 1 ust. 1 i 2 (dot. postanowień ogólnych), § 2 ust. 2 (klauzula indeksacyjna), § 4 ust. 6 pkt 1-3 (dot. zasad zamiany waluty kredytu), § 7 ust. 1 i 2 (dot. spłaty kredytu), § 9 ust. 3 (dot. zabezpieczenia kredytu) Umowy oraz § 2 pkt 18 (zawierający definicję kredytu indeksowanego kursem waluty obcej), § 3 ust. 2 i § 5 ust. 14 zd. 2 i ust. 16 (dot. ogólnych zasad udzielania kredytu), § 7 ust. 5, ust. 6 pkt 2 i ust. 9 (dot. kosztów kredytu), § 8 ust. 3 i 4 oraz § 9 ust. 4 (dot. spłaty kredytu), § 10 ust. 4 i 5 (dot. wcześniejszej spłaty kredytu), § 11 ust. 4 i ust. 11 (dot. przewalutowania), § 12 ust. 3 (dot. podwyższenia kwoty kredytu), § 13 ust. 4 (dot. zabezpieczenia kredytu), § 21 ust. 1 (dot. zmiany Regulaminu) i § 22 ust. 1 pkt 1-3 (dot. prawa do zmiany cennika) Regulaminu (pозew, k. 12v) – stanowią klauzule niedozwolone (abuzywne). Sąd zauważa, iż strona powodowa nadto powoływała abuzywność § 9 ust. 7-10 Umowy oraz § 2 ust. 19 Regulaminu, które to zapisy nie znajdują się w załączonych do akt niniejszej sprawy Umowie i Regulaminie, tj. brak jest jakichkolwiek zapisów w tym zakresie (Umowa, k. 45; Regulamin, k. 240).

W ocenie Sądu strona powodowa nie podołała wykazaniu abuzywności ww. postanowień Umowy i Regulaminu, o czym szerzej w dalszej części uzasadnienia.

Zdaniem Sądu niedopuszczalne jest uproszczenie rozpoznania niniejszej sprawy poprzez odwołanie się tylko i wyłącznie do prejudycjalnego charakteru wyroków Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów. Tym samym dotychczasowe orzecznictwo nie ma decydującego wpływu na interpretację sprawy, albowiem każdorazowo sąd obowiązany jest do dokonania całościowej oceny materiału dowodowego w celu ustalenia wiążącej strony treści stosunku prawnego. Jak stwierdził Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 19 grudnia 2003 r. (sygn. akt III CZP 95/03), kontrola dokonywana w trybie przepisów art. 479³⁶-479⁴⁵ k.p.c. dotyczy nie analizy konkretnego stosunku zobowiązaniowego, lecz abstrakcyjnie rozumianej treści normatywnej wzorca umownego (niezależnie od tego nawet, czy znalazł on zastosowanie w następstwie zawarcia umowy), tj. na kontroli wzorca jako takiego, w oderwaniu od konkretnej umowy, której wzorzec dotyczy.

Postanowienia umowy kredytu, które łączą strony postępowania, ustalone zostały w oparciu o preferencje powodów (konsumentów), zgłoszone we wniosku o udzielenie kredytu. Ostatecznie sama treść Umowy, z wyjątkiem postanowień odzwierciedlających dane zawarte we wniosku kredytowym, nie były indywidualnie uzgadniane, co do

końcowego słownego brzmienia, lecz na kształt ostatecznie przyjętego wariantu tej umowy i w ogóle na decyzję o jej zawarciu decydujący wpływ mieli powodowie, o czym w dalszej części uzasadnienia.

Sąd stanął na stanowisku, że w niniejszej sprawie konieczna jest całościowa kontrola, polegająca na badaniu wszystkich przesłanek abuzywności. Jest to sytuacja najwłaściwsza z punktu widzenia założeń procedury cywilnej, gdyż pozwala w oparciu o przeprowadzone postępowanie dowodowe w sposób wszechstronny i niezredukowany zrekonstruować wszystkie istotne dla przedmiotowego indywidualnego stosunku prawnego okoliczności.

Zakres zastosowania przytoczonej regulacji art. 385¹ k.c. sprowadza się do umów zawieranych przez przedsiębiorców z konsumentami. Dotyczy on jedynie postanowień innych niż określające główne świadczenia stron, niezgodzonych z konsumentem indywidualnie. Ponadto przesłankami uznania postanowień umownych jest taka ich treść, która kształtuje prawa i obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając ich interesy. Należy, wobec tego zbadać umowy wiążące strony w aspekcie wszystkich powołanych przesłanek.

W judykaturze istnieje spór co do przyjęcia czy klauzule waloryzacyjne regulują świadczenie główne, czy też nie.

Zdaniem Sądu regulacje umowne związane z waloryzacją kredytu dotyczą głównych świadczeń stron. Co prawda ustawodawca nie określił, co należy rozumieć przez sformułowanie „główne świadczenia stron”, wskazane w art. 385¹ § 1 k.c., ale niewątpliwie są to takie elementy konstrukcyjne umowy, bez których uzgodnienia nie doszłoby do jej zawarcia. Pojęcie to z pewnością należy interpretować w nawiązaniu do elementów przedmiotowo istotnych umowy. Strona powodowa kwestionowała zapisy przedmiotowej Umowy dotyczące indeksacji, a zatem sposobu przeliczenia udzielonego im kredytu i rozliczenia wpłat dokonywanych przez nich na rzecz pozwanego tytułem spłaty zaciągniętego zobowiązania. Pojęcie „głównych świadczeń stron” w odniesieniu do umowy należy rozpatrywać w kontekście art. 69 ust. 1 Prawa bankowego, zawierającego essentialia negotii umowy kredytu. Analizując kwestionowane przez powodów postanowienia umowne stwierdzić należy, że miały one wpływ na wysokość kredytu oraz wysokość poszczególnych rat. Stanowiły częściowo klauzulę waloryzacyjną, która wprost oddziałuje na wysokość świadczenia głównego stron. Z uwagi na powyższe, nie ulega wątpliwości, że w niniejszej sprawie nie wystąpiła podstawowa przesłanka wynikająca z art. 385¹ § 1 k.c. Kwestionowane postanowienia określały bowiem główne świadczenia stron, a strona powodowa nie wykazała, aby zostały one sformułowane w sposób niejednoznaczny. Omawiane regulacje odwołują się wprost do kursu kupna lub sprzedaży waluty obowiązującego w pozwanym banku w chwili wypłaty lub spłaty kredytu. Wskazać również należy, że kredytujący bank de facto nie miał technicznej możliwości wykonania umowy w inny sposób niż w oparciu o własne tabele kursów. Zdaniem Sądu treść tych postanowień nie budzi też wątpliwości.

Przyjmując nawet, że postanowienia te – jako dotyczące głównych świadczeń stron – nie zostały określone w sposób jednoznaczny, ewentualnie, że regulacje dotyczące waloryzacji nie regulują głównych świadczeń stron, to żądanie pozwu również nie zasługiwało na uwzględnienie.

W przedmiotowej sprawie należy zwrócić uwagę na realia zawierania umów w sprawach takich jak niniejsza, polegające na tym, że z jednej strony bank posiada pewną paletę produktów finansowych do wyboru i uzgodnienia, zaś z drugiej strony konsument zgłasza swoje konkretne potrzeby najpierw w drodze ustnej, a po dopasowaniu konkretnego instrumentu do jego potrzeb – w drodze wniosku o udzielenie kredytu.

Niewątpliwie, z materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie wynika, że powodowie poszukiwali produktu finansowego (kredytu), który zapewniłby uzyskanie potrzebnej im kwoty, przy jednocześnie możliwie najniższych kosztach uzyskania kredytu. W rezultacie zgłoszone przez powodów potrzeby wywołały ze strony banku reakcję w postaci przedstawienia oferty, która mogłaby sprostać zgłoszonym potrzebom. Po otrzymaniu satysfakcjonującej oferty powodowie de facto nie pretendowali nawet do ingerencji w treść postanowień. Trudno natomiast podważyć fakt, że mimo braku prób wpływania na kształt umowy, mieli prawo to zrobić. Jakkolwiek strona powodowa w zasadzie nie wywierała wpływu na konkretne brzmienie kwestionowanych w sprawie postanowień końcowej Umowy, to należy zauważyć, że kształt zaproponowanych warunków umownych był zdeterminowany potrzebami powodów świadomie przez nich zgłoszonymi. Ponadto strona powodowa nie podnosiła twierdzeń jakoby poszczególne zapisy Umowy były

dla niej niekorzystne w momencie jej zawierania. Sąd zaznacza, że wskazane okoliczności nie obalają wprawdzie przesłanki niezgodnienia indywidualnego kwestionowanych postanowień z konsumentem, ale mają zdecydowany wpływ na ocenę zaistnienia dalszych przesłanek, o których mowa w przepisie art. 385¹ k.p.c. (rażącego naruszenia interesu konsumenta i sprzeczności dobrymi obyczajami).

W odniesieniu do przesłanek sprzeczności postanowień z dobrymi obyczajami i rażącego naruszenia interesów konsumenta, a także naruszenia zasad współzycia społecznego Sąd uznał, że strona powodowa nie wykazała zajścia tychże przesłanek w niniejszym postępowaniu, co do żadnej ze spornych klauzul.

Jak podnosi się w doktrynie i orzecznictwie „dobre obyczaje” są w zasadzie odpowiednikiem „zasad współzycia społecznego”. Zgodnie z utrwaloną judykaturą do zasad tych zalicza się reguły postępowania niesprzeczne z etyką, moralnością, aprobowanymi społecznie zasadami. W rozumieniu art. 385¹ § 1 k.c. „działanie wbrew dobrym obyczajom” w zakresie kształtowania treści stosunku obligacyjnego wyraża się w tworzeniu przez partnera konsumenta takich klauzul umownych, które godzą w równowagę kontraktową tego stosunku, zaś „rażące naruszenie interesów konsumenta” oznacza nieusprawiedliwioną dysproporcję praw i obowiązków na jego niekorzyść w określonym stosunku zobowiązaniowym. Rażące naruszenie należy interpretować jako znaczne odbieganie przyjętego uregulowania od zasad uczciwego wyważenia praw i obowiązków. Naruszenie interesów konsumenta ma być niewątpliwe, bezsporne i nacechowane znacznym ujemnym ładunkiem (por. m. in. wyrok Sądu Najwyższego z 13 lipca 2005 r., sygn. I CK 832/04, Biul. SN 2005 nr 11).

Wskazane w tym przepisie formuły prawne, służą do oceny tego, czy standardowe klauzule umowne zawarte we wzorcu umownym przekraczają określone przez ustawodawcę granice rzetelności kontraktowej twórcy wzorca w zakresie kształtowania praw i obowiązków konsumenta (por. wyrok Sądu Najwyższego z 13 lipca 2005 r., sygn. I CK 832/2004, Biul. SN 2005/11/13). Nie jest zatem wystarczające ustalenie nierównomiernego rozkładu praw i obowiązków stron umowy (sprzeczność z dobrymi obyczajami), lecz konieczne jest stwierdzenie prawnie relewantnego znaczenia tej nierównowagi (rażące naruszenie interesów konsumenta).

Zgodnie z art. 354 k.c. dłużnik powinien wykonywać zobowiązanie zgodnie z jego treścią i w sposób odpowiadający jego celowi społeczno-gospodarczemu oraz zasadom współzycia społecznego, a jeżeli istnieją w tym zakresie ustalone zwyczaje – także w odpowiadający tym zwyczajom. Jest niewątpliwe, że strona powodowa dokonała świadomie wyboru kredytu i jego warunków, które to w chwili zawierania umowy były dla niej korzystne. Dopiero, gdy wahania rynku walutowego doprowadziły do znaczącego wzrostu kwoty rat kredytu powód ocenił, że kredyt nie był dla niego korzystny, a ryzyko, o którym został poinformowany, faktycznie było znaczące. Nie było to jednak wynikiem naruszenia dobrych obyczajów przy zawieraniu umowy kredytu przez pozwanego. Niewątpliwie ryzyko jest zawsze wpisane w tego rodzaju transakcje z uwagi na wahania kursów walut, co jednak nie daje podstaw do uznania w efekcie postanowień umownych jako naruszających dobre obyczaje, czy też uzasadnione interesy strony.

Strona powodowa nie wykazała również, by kurs CHF z tabeli kursowej pozwanego banku był ustalony dowolnie, a w szczególności z rażącym pokrzywdzeniem interesów kredytobiorców.

Powołany w sprawie biegły sądowy K. N. wskazał, że kursy sprzedaży pozwanego banku należy uznać za rynkowe i niedobiegające od innych kursów banków oraz kursu średniego NBP (opinia biegłego sądowego K. N., k. 556v).

Kredytobiorcy w okresie od 10 lipca 2008 r. do 10 listopada 2011 r. dokonali spłat tytułem rat kapitałowo-odsetkowych w łącznej wysokości **27.158,29 zł**, w tym 20.847,08 zł tytułem rat kapitałowych oraz 6.311,21 zł tytułem rat odsetkowych. Od 10 grudnia 2011 r., spłacali raty kredytu bezpośrednio w walucie CHF. W okresie od 10 grudnia 2011 r. do 10 października 2020 r. dokonali spłat rat kapitałowo-odsetkowych w łącznej wysokości 22.198,35 CHF, które po przeliczeniu po kursie średnim NBP na walutę PLN wynosiły **82.919,74 zł**. Tym samym łączna suma spłat w PLN w okresie do dnia 10 października 2020 r. wyniosła **110.078,03 zł** (27.158,29 zł plus 82.919,74 zł) (opinia biegłego sądowego K. N. z 23 stycznia 2023 r., k. 553-554).

W ocenie Sądu z powyższego wynika, że zastosowany przez pozwanego bank kurs CHF/PLN pochodzący z Tabeli Kursów Walut Obcych pozwanego banku nie odbiegał w sposób istotny od kursów rynkowych a nawet od kursu średniego NBP, tym samym nie można uznać, że doszło do rażącego pokrzywdzenia interesów kredytobiorcy.

Z kolei przyjmując, że kredyt udzielony powodom stanowił kredyt w PLN oprocentowany stawką WIBOR, to w okresie od 10 lipca 2008 r. do 10 października 2020 r. suma należnych bankowi rat kredytu złotowego wyniosłaby **92.332,58 zł**, a tym samym nadpłata kredytobiorców przy kredycie złotowym według stanu na 10 października 2020 r. wyniosłaby **17.745,45 zł (110.078,03 zł minus 92.332,58 zł)** (opinia biegłego sądowego K. N. z 23 stycznia 2023 r., k. 554-554v).

Zdaniem Sądu, nie do zaakceptowania natomiast jest koncepcja przedstawiona przez stronę powodową we wniosku o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego sądowego (pkt III pozwu, k. 4v-5) dotycząca kredytu złotowego z oprocentowaniem LIBOR, a de facto taką koncepcję zawierał wniosek dowodowy strony powodowej w tym zakresie. Przyjmując koncepcję ferowaną przez stronę powodową nastąpiłaby niedopuszczalna zmiana przedmiotu świadczenia głównego. W takim przypadku doszłoby bowiem do zniekształcenia konstrukcji prawnej i ekonomicznej takiego typu kredytów z uwagi na zastosowanie nieadekwatnego wskaźnika oprocentowania. Kredyt złotówkowy podlega bowiem oprocentowaniu zmiennym wskaźnikiem WIBOR (plus stała marża banku), o którego wahaniami decydują inne czynniki, aniżeli czynniki w odniesieniu do wskaźnika LIBOR. Zdaniem sądu nie ma też wątpliwości, że wybierając zadłużenie w walucie szwajcarskiej, powód świadomie chciał skorzystać z niższego oprocentowania (LIBOR) w porównaniu z kredytem złotowym (gdzie obowiązywał WIBOR) i tym samym miesięcznie niższej raty kredytu. Modyfikacja treści umowy jedynie poprzez wyeliminowanie klauzul uznanych za niedozwolone w sposób zaproponowany przez powoda nie może zyskać aprobaty. Proste wyeliminowanie zakwestionowanych klauzul doprowadziłoby do niedopuszczalnej zmiany pierwotnego charakteru stosunku prawnego, łączącego strony. Doszłoby de facto do zastąpienia kredytu indeksowanego kursem waluty CHF, kredytem złotowym. Sąd podziela w tym zakresie pogląd wyrażony przez Sąd Apelacyjny w Łodzi w wyroku z dnia 29 marca 2017 r. (sygn. akt I ACa 1233/16, LEX nr 2287417, iż „zmiana charakteru zobowiązania (z kredytu walutowego na kredyt stricte złotowy) musiałaby pociągać za sobą konsekwentnie zmianę stawki referencyjnej oprocentowania na stawkę WIBOR (znacznie mniej korzystną dla kredytobiorców), czyli indeks funkcjonujący dla obrotu złotowego przy giełdzie (...)”.

Zauważyć również należy, że pozwany bank od samego początku trwania Umowy umożliwił spłatę rat kapitałowo-odsetkowych bezpośrednio w walucie waloryzacji kredytu (zeznania świadka J. C., zeznania na piśmie, k. 417), z której to możliwości powodowie skorzystali dopiero od grudnia 2011 r., kiedy zaczęli spłacać raty kredytu bezpośrednio w walucie CHF.

Żądanie powodów, zdaniem Sądu, jest też sprzeczne z zasadami współżycia społecznego, tj. zasadą uczciwego postępowania w obrocie gospodarczym, równego traktowania kontrahentów czy lojalności. Gdyby bowiem roszczenie strony powodowej zostało uwzględnione, a pozwany zobowiązany zostałby do zapłaty dochodzonych przez powodów kwot, pomimo że zrealizowali oni cel umowy, tj. przez wiele lat korzystał z udostępnionego im kapitału to stanowiłoby to naruszenie praw osób, które w tym samym okresie zaciągały kredyty, jednak z uwagi na ryzyko związane z kredytami indeksowanymi nie zdecydowały się na ich zaciągnięcie i zaciągnęły kredyt złotówkowy, który w tym czasie był znacznie mniej korzystny finansowo.

Mając powyższe na uwadze, w ocenie Sądu, strona powodowa nie wykazała, aby interesy powodów jako konsumentów w omawianym stosunku zobowiązaniowym zostały w jakikolwiek sposób naruszone. W chwili zawierania przedmiotowej Umowy powodowie znali kwestionowane postanowienia, wiedzieli o tym, że kredyt jest waloryzowany do waluty obcej, mieli wiedzę w zakresie postanowień dotyczących ryzyka walutowego, oprocentowania, zabezpieczenia kredytu i początkowo odnosili wymierne korzyści z wyboru tego rodzaju instrumentu finansowego.

Kolejnym argumentem wykluczającym możliwość przyjęcia, iż w niniejszej sprawie doszło do rażącego pokrzywdzenia interesów kredytobiorców jest okoliczność czasookresu obowiązywania Umowy, która została zawarta na 300

miesiący, tj. 25 lat (§ 2 ust. 6 Umowy, k. 42). Strona powodowa, mając na uwadze chwilową zmianę kursu waluty CHF, wniosła o uznanie jej za rażąco pokrzywdzoną niejako wyjmując część rozliczeń Umów z całego okresu kredytowania, a nie jest wiadome jak w ostatecznym rozrachunku zostałyby one rozliczone i czy rzeczywiście doszłoby do rażącego pokrzywdzenia powodów oraz czy kurs waluty stosowany przez bank byłby końcowo rażąco dla nich krzywdzący, czy odbiegałby od kursu rynkowego. Nie można tutaj tracić z pola widzenia treści art. 385² k.c. który stanowi, iż według stanu z chwili zawarcia umowy dokonuje się oceny jej postanowień wyłącznie co do zgodności z dobrymi obyczajami.

W ostatnim żądaniu ewentualnym strona powodowa wniosła o unieważnienie Umowy kredytu w oparciu o przepis art. 58 § 2 k.c. w zw. z art. 3 w zw. z art. 4-7 i art. 12 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 23 sierpnia 2007 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym oraz o zasądzenie od strony pozwanej na rzecz powodów kwot 27.457,29 zł oraz 21.165,55 CHF.

Zdaniem Sądu, strona powodowa nie wykazała również, aby pozwany bank dopuścił się nieuczciwych praktyk rynkowych, a tym samym, aby zaistniały przesłanki do zastosowanie w niniejszej sprawie **art. 12 ust. 1 pkt 4) ustawy z dnia 23 sierpnia 2007 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym** (Dz. U. 2007 nr 171 poz. 1206). Stosownie do wskazanego przepisu, w razie dokonania nieuczciwej praktyki rynkowej konsument, którego interes został zagrożony lub naruszony, może żądać naprawienia wyrządzonej szkody na zasadach ogólnych, w szczególności żądania unieważnienia umowy z obowiązkiem wzajemnego zwrotu świadczeń oraz zwrotu przez przedsiębiorcę kosztów związanych z nabyciem produktu.

Do przesłanek pozwalających konsumentowi na wystąpienie z roszczeniem o naprawienie wyrządzonej szkody należą: dokonanie nieuczciwej praktyki rynkowej (tj. praktyki rynkowej, która jest sprzeczna z prawem lub dobrymi obyczajami i w istotny sposób zniekształca lub może zniekształcić zachowanie rynkowe przeciętnego konsumenta); wystąpienie szkody o charakterze majątkowym lub niemajątkowym; zdarzenie, którego wystąpienie warunkuje odpowiedzialność (zdarzeniem warunkującym odpowiedzialność za powstałą szkodę jest stosowana przez pozwanego przedsiębiorcę nieuczciwa praktyka rynkowa); związek przyczynowy pomiędzy zdarzeniem wyrządzającym szkodę a zaistnieniem szkody oraz wina po stronie sprawcy nieuczciwej praktyki rynkowej.

W ocenie Sądu, na gruncie niniejszej sprawy, brak jest podstaw do przyjęcia, iż zostało spełnionych łącznie wszystkich pięć przesłanek, zwłaszcza winy pozwanego banku oraz związku przyczynowego między powstałą szkodą a działaniami banku. Strona powodowa nie podołała ciężarowi dowodowemu wykazania, aby interes powodów jako konsumentów w omawianym stosunku zobowiązaniowym został w jakikolwiek sposób naruszony, czy też bank naruszył względem nich jakiegokolwiek obowiązki informacyjne. W chwili zawierania umowy powodom znane były kwestionowane postanowienia, mieli świadomość, że kredyt jest waloryzowany do waluty obcej, oboje mieli też świadomość ryzyka walutowego i początkowo odnosili wymierne korzyści z wyboru tego rodzaju instrumentu finansowego. Dopiero, gdy wahania rynku walutowego doprowadziły do znaczącego wzrostu kwoty rat powodowie ocenili, że kredyt nie był dla nich korzystny, a ryzyko, o którym zostali poinformowani, faktycznie było znaczące. Nie było to jednak wynikiem naruszenia dobrych obyczajów przy zawieraniu umowy kredytu przez pozwany bank. Niewątpliwie ryzyko jest zawsze wpisane w tego rodzaju transakcje z uwagi na wahania kursów walut, co jednak nie daje podstaw do uznania w efekcie postanowień umownych jako naruszających dobre obyczaje, czy też uzasadnione interesy strony. Nie sposób też zarzucić pozwanemu, iż zdawał sobie sprawę z możliwości wzrostu kursu franka szwajcarskiego niemal o połowę bądź przy dołożeniu należytej staranności powinien to przewidzieć, zaś strona powodowa nie wykazała nawet, by przed zawarciem Umowy, kurs ten w ujęciu historycznym był kursem niestabilnym, obciążonym dużym ryzykiem wahań kursowych.

Z uwagi na brak wykazania przez powodów zasadności roszczenia o unieważnienie Umowy kredytu w oparciu o wskazane przepisy ustawy z dnia 23 sierpnia 2007 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym, powództwo o zapłatę na tej podstawie również podlegało oddaleniu w całości.

Zgodnie z art. 354 k.c. dłużnik powinien wykonywać zobowiązanie zgodnie z jego treścią i w sposób odpowiadający jego celowi społeczno-gospodarczemu oraz zasadom współżycia społecznego, a jeżeli istnieją w tym zakresie ustalone

zwyczaj – także w odpowiadający tym zwyczajom. Zdaniem Sądu jest niewątpliwe, że strona powodowa dokonała świadomie wyboru kredytu i jego warunków, które w chwili zawierania umowy były dla niej korzystne.

Zasadą jest, że każde przejście wartości majątkowej z jednej osoby na drugą musi być prawnie uzasadnione. W związku z tym stosownie do art. 405 k.c., kto bez podstawy prawnej uzyskał korzyść majątkową kosztem innej osoby, obowiązany jest do wydania korzyści w naturze, a gdyby nie było to możliwe, do zwrotu jej wartości.

Przepis ten – w myśl art. 410 § 1 k.c. – stosuje się w szczególności do świadczenia nienależnego. Świadczenie jest nienależne, jeżeli ten, kto je spełnił, nie był w ogóle zobowiązany lub nie był zobowiązany względem osoby, której świadczył, albo jeżeli podstawa świadczenia odpadła lub zamierzony cel świadczenia nie został osiągnięty, albo jeżeli czynność prawna zobowiązująca do świadczenia była nieważna i nie stała się ważna po spełnieniu świadczenia (§ 2).

Okoliczności sprawy i dokonana ocena dowodów prowadzą do wniosku, iż wpłacone przez powodów na rzecz pozwanego, na podstawie postanowień Umowy kredytu kwoty nie stanowią świadczenia nienależnego. Uiszczane były na ważnej podstawie, a powodowie zobowiązani byli i nadal są względem pozwanego banku. Sąd nie dopatrył się podstaw nieważności przedmiotowej Umowy, w związku z tym żądanie powodów nie znajdują uzasadnienia. Sąd nie uznał kwestionowanych postanowień Umowy za niedozwolone, tym samym powództwo główne oraz ewentualne, podlegały oddaleniu w całości (pkt I wyroku).

Zgodnie z art. 108 §1 k.c. sąd rozstrzyga o kosztach w każdym orzeczeniu kończącym postępowanie w instancji. Podstawę rozstrzygnięcia o kosztach procesu w niniejszej sprawie stanowi przepis art. 98 §1 k.p.c., zgodnie z którym strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu).

W niniejszej sprawie Sąd, w myśl przepisu art. 108 § 1 zd. 2 k.p.c., rozstrzygnął jedynie o zasadach ponoszenia kosztów procesu ustalając, że powodowie przegrali proces w 100% i pozostawił rozliczenie kosztów postępowania referendarzowi sądowemu po uprawomocnieniu się niniejszego wyroku, o czym orzekł w punkcie II wyroku.

Sędzia Ewa Ligoń-Krawczyk